

6.SINIF ZARARLI ALIŞKANLIKLARA BAŞLAMA SEBEPLERİ:

1. İnsanların birbirinden etkilenmesi kaçınılmazdır. Arkadaşları iyi huylara, güzel alışkanlıklara sahip olan kişilerin kendileri de bu özelliklere sahip olur. _____
2. İnsan birçok şeyi merak eden bir varlıktır. Çoğu kez neyin ne olduğunu, nasıl olduğunu daha yakından bilmek ve anlamak ister. _____
3. Genel ağda, ansiklopedilerde, kitap ve gazetelerde hatta televizyon yayınlarında sık sık zararlı alışkanlıklarla ilgili bilgiler yer alır. Alkollü içki, uyuşturucu, sigara vb. alışkanlıkların bireysel ve toplumsal zararları dile getirilir. _____
4. Bazen kişi, arkadaş çevresinden ayrılmamak için azar azar ve seyrek de olsa sigara, alkollü içki vb. zararlı maddeleri denemeye başlar. Arkadaş çevresinden uzak kalma korkusu bir süre sonra kişiyi kötü alışkanlıklarla dolu bir bataklığa çeker. _____
5. Beğendiğimiz kişiler kötü alışkanlıklara sahipse taklit edenler onlardan etkilenip zamanla zararlı alışkanlıklara yönelebilirler. Dolayısıyla körü körüne başkalarına özenmek ve taklitçilik, zararlı alışkanlıklara yönelmede önemli bir etken olarak karşımıza çıkar. _____
6. Kişi; eğitilmiş, bilgili, kültürlü, sahip olduğu nimetlerin ve hayatın değerini bilen biriye zararlı alışkanlıklardan uzak durmaya daha fazla özen gösterir. _____
7. "Her şeyin en doğrusunu ben bilirim." şeklindeki bir yaklaşım doğru değildir. Zararlı alışkanlıklar konusundaki "Ben asla bağımlı olmam.", "Ben istediğim zaman kullanır, istediğim zaman bırakırım." şeklindeki tepkiler. _____
8. Atalarımız, "Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan" sözüyle aynı ortamda yaşayan, sürekli bir arada bulunan insanların birbirinden etkileneceğine dikkat çekmişlerdir. _____
9. Hz. Peygamber (sav) de "Kişi, arkadaşının dini (yaşayışı) üzeredir. Öyleyse sizden her biriniz, kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat etsin." buyurmuştur. _____
10. İnsan, hayatında her zaman sevinç, mutluluk ya da üzüntü duymaz. Aksine hayatta sevinçler ve üzüntüler iç içedir. İnsan bazen mutlu, bazen mutsuz olur. Her şey yolunda giderken hiç istenmeyen bir olay yaşanabilir ve insan birden neşesini kaybedebilir. _____
11. Bazı insanlar, "Ben bağımlı olmam.", "Bir kez denemekten bir şey çıkmaz." gibi aldatıcı düşüncelerle alkollü içki, uyuşturucu ve sigara kullanmaya heves eder. İşte bu merak ve heves de kişiyi zararlı alışkanlıklara yöneltir. _____
12. Bazı ailelerde görüş ayrılıkları, ekonomik sıkıntılar, hastalık vb. üzücü durumlar gerginlik konusu hâline gelir. Bir süre sonra da bu gerginlik şiddetli tartışmaya, kavga ve geçimsizliklere dönüşür. Anne, baba ve diğer aile fertleri arasında yaşanan geçimsizlik, çocukların ve gençlerin zararlı alışkanlıklara yönelmesine neden olabilir. _____
13. "Sağlığınız, Huzur ve Güveniniz Söz Konusuysa Dışlanmaktan Korkmayın! Siz Dışlayın!" _____
14. Bazı kimseler, hayatta karşılaşılan bu gibi üzücü durumları sorunsuz bir şekilde atlatamazlar. Başlarına gelen üzücü olaylar nedeniyle zararlı alışkanlıklara yönelirler. Ancak bu hatalı bir yoldur. _____
15. Zararlı alışkanlıklar konusunda genel ağda yapacağımız basit bir araştırma bile birçok insanın kendine aşırı güvendiğini, ben bağımlı olmam dediği hâlde zararlı alışkanlıklara yöneldiğini göstermektedir. _____
16. Davranış ve alışkanlıklarımızın oluşmasında _____ ortamının etkisi oldukça önemlidir. Çocuklar görgü kurallarını, güzel ahlaki ve iyi davranışları _____ ortamında edinirler.

17. Hastalık, ekonomik sıkıntılar, aile içi sorunlar, kaza ve felaketler, bir yakınımızın yaşamını yitirmesi vb. hayatta her an karşılaşılabileceğimiz üzücü durumlardan bazılarıdır. Bu gibi durumlarda aşırı üzülmek, kendimize zarar verecek tepkiler göstermek, kontrolü kaybetmek son derece tehlikelidir. _____

18. "İyi arkadaşla kötü arkadaş misk taşıyan kimse ile körük çeken kimse gibidir. Misk taşıyan ya sana onu ikram eder yahut sen ondan (miski) satın alırsın ya da ondan güzel bir koku duyarsın. Körük çeken kimse ise ya elbiseni yakar ya da ondan kötü bir koku alırsın." _____

19. 2019 yılı TÜİK verilerine göre Türkiye'de _____ etkisiyle tütün ürünlerini kullanmaya başlayanların oranı %33,2'dir.²³ Bu sebeple birey, kötü alışkanlıkları olan kişilerden uzak durmalı ve güzel ahlaka sahip kişilerle _____lık yapmalıdır.

20. "Körle yatan, şaşı kalkar.", "Üzüm üzüme baka baka kararır." atasözleri. _____

21. Müslüman, inancı gereği hangi davranışların dinen güzel hangilerinin de çirkin olarak kabul edildiğini bilmelidir. Zararlı alışkanlıkların hem ruh ve beden sağlığına hem de toplumsal hayata olumsuz etkilerini iyi kavramalıdır. _____

22. Alışkanlıkların insan hayatına olumlu katkı sağlayan yönleri olduğu gibi hayatı olumsuz bir biçimde etkileyen tarafları da bulunmaktadır. Zararlı alışkanlıklar daha çok _____luk ve _____lik döneminde başlar.

23. İnsanların canları, malları, kişilikleri, dini inanç ve yaşayışları, iffet ve namusları gibi konulardaki hak ve özgürlüklerine yönelik yapılan her türlü haksızlık, kötülük ve zarara denir. _____

24. KUMARIN ZARARLARI: (BİREYSEL Mİ? / TOPLUMSAL MI?)

- a) Aile ve çevreye karşı sorumlulukları unutturur.
- b) Bağımlılık yapar, alkol ve sigara gibi bağımlılık yapan maddelere alıştırır.
- c) Haksız kazanç meşru hâle gelir, yeni nesiller emeksiz kazanç elde etmeye yönelir.
- d) İradeyi zayıflatır, sağlıklı kararlar almayı engeller.
- e) Meslek hayatını olumsuz etkiler, menfaat ve kazanma hırsı yaygınlık kazanır.
- f) Aile huzuru bozulur, boşanma ve aile içi şiddet gibi sorunlar ortaya çıkar.
- g) Zamanı boşa harcamaya sebep olur.
- h) Sosyal ilişkiler, toplumsal huzur ve ahlak zedelenir.
- i) Yasal olmayan organizasyonlar güç ve servet kazanır.
- j) Ekonomik zarara uğratar.
- k) Psikolojik sorunlara yol açar.
- k) Ülke ekonomisine zarar verir.

25. AŞAĞIDAKİ ETKİNLİĞİ YAPINIZ.

1. Aşağıdaki kutucuklarda zararlı alışkanlıklarla ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir. Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruların cevaplarını ilgili boşluklara yazınız (Aynı kutucuğu birden fazla soru için kullanabilirsiniz.).

1	Sosyal ilişkileri bozar.	2	Haksız kazanç sebep olur.	3	Bütan
4	Aile huzurunu bozar.	5	Aklı kullanmayı engeller.	6	Kurşun
7	Nikotin	8	Bağımlılığa yol açar.	9	Ekonomik zarara uğratar.

a. Alkol ve uyuşturucunun zararları hangi numaralı kutucuklarda verilmiştir?

b. Kumarın bireysel ve toplumsal zararları hangi numaralı kutucuklarda verilmiştir?

c. Sigaranın içeriğinde bulunan zehirli maddeler hangi numaralı kutucuklarda verilmiştir?